

Vergaderjaar 2014–2015

29 427

ILO-verdragen

Nr. 100

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2014

U ontvangt hierbij de kabinetsreactie op het advies van de commissie «Dienstverlening aan huis» onder leiding van mr. Ella Kalsbeek. Deze kabinetsreactie bevat tevens een standpuntbepaling inzake ILO-verdrag 189.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

Kabinetsreactie op het advies van de commissie «Dienstverlening aan huis», inclusief standpuntbepaling inzake ILO-verdrag 189

Inleiding

Particulieren kunnen op grond van de Regeling Dienstverlening aan huis (hierna: Regeling DAH of kortweg Regeling) iemand voor maximaal 3 dagen per week inhuren voor werkzaamheden ten behoeve van hun huishouden. De particulier is dan wel werkgever, maar hoeft geen loonadministratie te voeren en hoeft geen loonbelasting in te houden en premies werknemersverzekeringen af te dragen. Dienstverleners aan huis die onder de Regeling vallen, zijn niet verplicht verzekerd tegen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid, ze hebben een beperkt recht op loondoorbetaling bij ziekte (6 weken in plaats van 104 weken) en dienen zelf middels een aangifte Inkomstenbelasting opgave te doen van hun inkomsten.¹

In 2011 is ILO-verdrag 189 inzake «fatsoenlijk werk voor huishoudelijk personeel» (hierna: Verdrag nr. 189) aangenomen. Verdrag nr. 189 bepaalt onder meer dat er geen verschillen mogen zijn in rechtspositie – inclusief recht op sociale zekerheid – tussen huishoudelijk werkers en andere werknemers. De Regeling DAH is hiermee niet in overeenstemming.

Tegen deze achtergrond hebben kabinet en sociale partners afgesproken een commissie te laten adviseren over een mogelijke verbetering van de positie van huishoudelijk werkers² en de gevolgen van eventuele ratificatie van Verdrag nr. 189 in relatie tot de Regeling DAH.³ De Commissie «Dienstverlening aan huis» (hierna: Commissie DAH of kortweg Commissie) onder leiding van mr. Ella Kalsbeek heeft op 27 maart 2014 haar advies aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeboden. Bij brief van 28 maart jl. heeft hij aan uw Kamer het rapport van de Commissie doen toekomen.

Na bestudering van het rapport van de Commissie is het kabinet van mening dat een slechtere rechtspositie van huishoudelijk werkers in beginsel onwenselijk is. Daarom zou de werkingssfeer van de Regeling moeten worden beperkt. Tegelijk constateert het kabinet dat er geen goed alternatief is voor de markt voor dienstverlening aan huis. Met instandhouding van de Regeling kan Verdrag nr. 189 niet worden geratificeerd. Het standpunt van het kabinet met betrekking tot de Regeling en Verdrag nr. 189 wordt in deze brief toegelicht.

Advies van de Commissie

De Commissie adviseert om publiek (mede)gefinancierde diensten buiten de werkingssfeer van de Regeling DAH te plaatsen. Dit betreft in de praktijk circa 60.000 dienstverleners die worden betaald vanuit de pgb's in de Wmo en de AWBZ (waaronder alfahulpen), en circa 8.000 gastouders aan huis waarvoor kinderopvangtoeslag wordt ontvangen. De argumenten vóór de Regeling zijn volgens de Commissie slechts beperkt van toepassing op dit publiek (mede)gefinancierde deel van de markt voor dienstverlening aan huis. De Commissie acht het daarnaast principieel

¹ Dienstverleners die werkzaamheden verrichten onder de Regeling dienstverlening aan huis zijn werknemer in de zin van het Burgerlijk Wetboek. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst. Ze zijn echter geen werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen en in de zin van de Wet op de Loonbelasting.

² Verdrag nr. 189 staat toe dat werknemers minder rechten krijgen dan ze nu hebben, zo lang dat geldt voor *alle* werknemers en er geen uitzonderingspositie bestaat voor huishoudelijk werkers.

³ Kamerstuk 29 544 nr. 425.

ongewenst dat diensten die – grotendeels – met overheidsgeld worden gefinancierd worden uitgevoerd door dienstverleners wier rechtspositie slechter is dan die van reguliere werknemers.

Voor het private deel van de markt voor dienstverlening aan huis concludeert de Commissie dat er weinig zal veranderen als de Regeling DAH wordt afgeschaft. De Commissie signaleert dat particulieren nu al slecht op de hoogte zijn van de verplichtingen die gelden onder de Regeling. Het ligt dan ook niet in de rede dat particulieren een reguliere arbeidsovereenkomst zullen aangaan met hun dienstverleners en zullen voldoen aan alle werkgeversverplichtingen die daarbij horen. Het voornaamste verschil met de huidige situatie is dat de particuliere werkgever eerder in strijd met de wet zal handelen. De positie van de dienstverlener kan in de praktijk alleen worden verbeterd met aanvullend beleid. De commissie wijst op buitenlandse voorbeelden, zoals de introductie van dienstencheques (naar Belgisch model) of een subsidie in de vorm van een fiscale aftrek voor particulieren die huishoudelijke diensten afnemen. De kosten voor de overheid hiervan worden door de Commissie geraamd op 900 miljoen tot 1,2 miljard euro. Daarmee kan echter slechts een deel van de private markt worden bereikt. Als de Regeling DAH blijft bestaan adviseert de Commissie de bekendheid ervan te vergroten om de naleving van werkgeversverplichtingen, die gelden onder de Regeling, te verbeteren. Het gaat dan met name om zes weken loondoorbetaling bij ziekte, maar ook om het recht op minimumloon, vakantiegeld en vakantieverlof. Tot slot adviseert de Commissie om het huidige 3-dagen-criterium om te zetten in een uren criterium zodat de Regeling flexibeler kan worden toegepast.

Reactie van het kabinet

Het kabinet is van mening dat de Commissie een gedegen rapport heeft uitgebracht, waarin de problematiek van de markt voor dienstverlening aan huis helder en grondig is geanalyseerd. Het rapport maakt duidelijk dat het verbeteren van de rechtspositie van dienstverleners aan huis een complexe zaak is, waarbij de ideale oplossing niet bestaat. Het kabinet heeft gezocht naar een balans tussen de administratieve en financiële lasten voor particuliere werkgevers enerzijds en de rechten van werknemers anderzijds. Omdat dienstverleners aan huis voor een groot deel (laagopgeleide) vrouwen zijn, raakt dit ook aan de emancipatiedoelstellingen van het kabinet. Een sterkere rechtspositie van deze dienstverleners kan de economische zelfstandigheid van vrouwen vergroten. Tegelijkertijd draagt dienstverlening aan huis vaak positief bij aan de combineerbaarheid van arbeid en zorgtaken voor huishoudens waar beide partners werken en/of zorg nodig hebben. Hierdoor zijn beide partners in een druk huishouden in staat buitenshuis te werken, waar ze dat zonder gebruikmaking van dienstverlening aan huis niet zouden kunnen. Het extra arbeidsaanbod hierdoor levert een waardevolle bijdrage aan de economie. Daarom is het ook belangrijk dat dienstverlening aan huis toegankelijk blijft voor particulieren, waaronder cliënten en pgb-houders.

De *administratieve lasten* van werkgeverschap wegen relatief zwaar voor particuliere werkgevers. Particulieren zijn over het algemeen niet toegerust op het voeren van een loonadministratie, het inhouden van loonbelasting en het afdragen van werkgeverspremies. Behalve lasten voor de particulier levert dit extra administratieve lasten en risico's op voor de uitvoering en de handhaving. Het kabinet wil hier zorgvuldig mee omgaan, om te voorkomen dat particuliere werkgevers (waaronder pgb-houders) worden belemmerd in hun keuze voor een passende dienstverlener.

De *financiële lasten* voor particuliere werkgevers worden in sommige gevallen gedragen door de overheid, zoals bij de pgb-dienstverlening. Het kabinet deelt de mening van de Commissie dat alleen een kostenvoordeel voor de overheid geen goede reden is om de betreffende dienstverleners minder rechten te geven.

Tot slot kan de weging van *werknemersrechten* versus de administratieve en financiële lasten voor particuliere werkgevers verschillen al naar gelang de aard van de relatie tussen de particuliere werkgever en dienstverlener. In sommige gevallen is sprake van een klassieke werkgever-werknemer-relatie, in andere gevallen is sprake van een informele vertrouwensband tussen werkgever en werknemer.

Publiek gefinancierde dienstverlening – Zorg

Het kabinet vindt een slechtere rechtspositie van publiek gefinancierde dienstverleners in beginsel onwenselijk en staat voor een betere rechtspositie van de werkenden in de zorg. De nieuwe CAO VVT zal een belangrijke bijdrage leveren aan een betere rechtspositie voor deze werknemers.

Een groot deel van de publiek gefinancierde dienstverlening uit de Regeling bestaat uit huishoudelijke hulp dienstverlening. De commissie Kalsbeek concludeert dat het voor particuliere werkgevers praktisch onmogelijk is om aan alle verplichtingen en administratieve lasten te voldoen die bij volledig werkgeverschap horen. Dit geldt ook voor de pgb-houders in de Regeling. Het kabinet is van mening dat zij niet geconfronteerd kunnen worden met alle administratieve lasten en verplichtingen die gepaard gaan met het volledig werkgeverschap.

De Regeling is niet bedoeld om kosten te drukken ten koste van de rechtspositie van de huishoudelijke hulpen. Dit kostenvoordeel (het verschil tussen zorg in natura en alfahulpen) kan oplopen tot ongeveer € 5 – € 7,50 per uur. Het kabinet is van mening dat het kostenvoordeel van de Regeling voor de overheid op zichzelf onvoldoende reden is om deze publiek gefinancierde dienstverleners minder rechten te geven. Het kabinet signaleert echter dat de druk op grootschalig gebruik van de alfahulpconstructie verder toeneemt. Dit vindt het kabinet een ongewenste ontwikkeling.

Daarom zal het kabinet zich primair richten op het voorkomen van oneigenlijke alfahulpconstructies, bijvoorbeeld in die gevallen waarbij het gebruik van de Regeling niet terug te voeren is op bewuste keuzes van cliënten. Het kabinet zal daarom op korte termijn bezien hoe de wet- en regelgeving aangepast kan worden om ervoor te zorgen dat de Regeling alleen wordt gebruikt waar hij voor bedoeld is: namelijk voor particulieren, waaronder cliënten en pgb-houders en niet om op een oneigenlijke manier de kosten te drukken. Het kabinet onderzoekt hoe het oneigenlijk gebruik van de alfahulpconstructie door gemeenten via (deels) publiek gefinancierde algemene voorzieningen tegen te gaan en is daarover in gesprek met de VNG en andere betrokken partijen. Belangrijk onderdeel hiervan zal ook zijn de verdere aanscherping van de handhaving om toe te zien op correcte naleving en het tegengaan van deze ongewenste constructies. Hierin wordt een actieve rol verwacht van werkgevers en werknemers. Daarnaast wordt ook bezien welke rol de Inspectie SZW en de Belastingdienst hierin kunnen hebben. Naast werkgevers en werknemers, zal ook het Interventieteam Hervorming langdurige zorg gevraagd worden alert te zijn op signalen van grootschalig gebruik van de alfahulpconstructie bij gemeenten en daar actief in te bemiddelen.

Daarnaast is de in de brief van 7 juli jl. over de stand van zaken op de arbeidsmarkt in de zorg aangekondigde huishoudelijke hulp toelage in dit opzicht een krachtig signaal én bijbehorende financiële stimulans richting gemeenten om alfahulpconstructies op basis van algemene voorzieningen⁴ om te zetten in reguliere banen. Met de huishoudelijke hulp toelage kunnen arbeidsplaatsen in de huishoudelijke dienstverlening langer worden behouden. Dit betekent geen alfahulpen, maar banen met een volwaardige rechtspositie voor mensen in de zorg.

Gezien alle ontwikkelingen die thans gaande zijn in de zorg, zal het kabinet zich daarom primair richten op de werking van de huishoudelijke hulp toelage en erop toezien dat het aantal dienstverleners dat werkzaam is op basis van de Regeling, waarbij dit geen bewuste keuze van cliënten is, geen stijgende lijn vertoont.

Het kabinet heeft hiervoor in 2015 en 2016 per jaar € 75 miljoen beschikbaar gesteld en is met gemeenten in gesprek om hen te helpen hiermee voortvarend aan de slag te gaan. Naar aanleiding van de motie Slob c.s. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 34 000 nr. 19) is het budget voor de huishoudelijke hulp toelage verhoogd met € 40 mln. Gemeenten zullen de huishoudelijke hulp toelage toesnijden op de lokale situatie. Deze verschillende benaderingen kunnen informatie opleveren over de gedragseffecten (gedrag van zowel dienstverleners als particuliere huishoudens), en over de kosten en inverdieneffecten van verschillende vormen van toelages waarmee alfahulpen een regulier contract kan worden geboden.

Publiek gefinancierde dienstverlening – Gastouders aan huis

Er is een relatief kleine groep gastouders aan huis die onder de werkingssfeer van de Regeling valt en gedeeltelijk met publiek geld wordt gefinancierd via de Kinderopvangtoeslag. Dit betreft circa 8.000 van de 40.000 gastouders in totaal.

Het kabinet is van mening dat de positie van gastouders aan huis in breder perspectief moet worden gezien. Daarom zal deze specifieke groep dienstverleners aan huis worden meegenomen in de beleidsdoorlichting kinderopvang en evaluatie van de Wet Kinderopvang die eind 2015 naar uw Kamer zal worden gestuurd. In afwachting hiervan houdt het kabinet de Regeling voor gastouders aan huis vooralsnog in stand.

Private markt voor dienstverlening aan huis

Het kabinet deelt de analyse van de Commissie dat de hoge prijs van arbeid particulieren ervan weerhoudt om schoonmaakwerk en dergelijke uit te besteden op de formele private markt. Het fundamentele probleem is dat de particulier deze diensten tegen brutoloonkosten moet inkopen uit zijn eigen nettoloon. Het totaal aan werkgeverslasten, belastingen en premies drijft een substantiële «wig» tussen vraag en aanbod. Deze wig is juist voor de totstandkoming van een markt voor dienstverlening aan huis een groot probleem omdat de particulier eenvoudige alternatieven heeft. Doorgaans kan hij de werkzaamheden net zo goed zelf uitvoeren wanneer uitbesteden te duur wordt, in welk geval potentiële vraag onbenut blijft en

⁴ De middelen voor de huishoudelijke hulp toelage kunnen niet worden ingezet voor maatwerkvoorzieningen zoals bijvoorbeeld pgb Wmo (doordat men gebonden is aan de eigen bijdrage systematiek bij het CAK, kan bij een maatwerkvoorziening niet aan de voorwaarde van de multiplier worden voldaan). Bij maatwerkvoorzieningen is in de Wmo de keuzevrijheid voor cliënten om te kiezen voor zorg in natura of het zelf in dienst nemen van een alfahulp geborgd.

de werkgelegenheid achterblijft.⁵ Bovendien ontstaat er gemakkelijk een informele markt omdat controle en handhaving achter de voordeur niet goed mogelijk is. Het kabinet is dan ook van mening, net als de Commissie, dat afschaffing van de Regeling zonder aanvullend beleid niet of nauwelijks helpt om de rechtspositie van huishoudelijk werkers in de praktijk te verbeteren.

Vanwege de druk van de informele markt kunnen particuliere werkgevers en dienstverleners enkel worden verleid tot het werken op basis van een reguliere arbeidsovereenkomst indien de prijs van persoonlijke diensten wordt verlaagd tot een niveau dat concurrerend is met de informele markt. Dat vergt een substantiële overheidssubsidie. Deze subsidie kan bestaan uit een fiscale aftrek voor particulieren die via formele kanalen persoonlijke diensten afnemen, een systeem van dienstencheques zoals België dat sinds een aantal jaren kent, of een combinatie van beide.

Dergelijke subsidieregelingen voor de private markt gaan gepaard met hoge kosten en zijn inherent fraudegevoelig. Zoals eerder opgemerkt, is controle en handhaving achter de voordeur niet goed mogelijk. Het kabinet acht het onwenselijk om een subsidiebedrag per gewerkt uur te verstrekken als niet gecontroleerd kan worden hoeveel uren daadwerkelijk worden gewerkt bij particulieren thuis, en welke werkzaamheden daar worden verricht. Ook ziet het kabinet beperkingen aan de effectiviteit van dergelijke subsidies. De ervaring met dienstencheques in België leert dat het vele jaren duurt voordat een subsidiesysteem zijn volledige omvang bereikt, en dat de subsidie een aanzuigende werking heeft. Ramingen van de Commissie en van het CPB laten zien dat zelfs met forse subsidies (0,9 tot 1,2 mld euro per jaar) slechts een deel van de private markt (ongeveer de helft) kan worden verleid tot het uitbesteden van werk op basis van een reguliere arbeidsovereenkomst. Daarbij komt dat slechts een deel van de subsidie daadwerkelijk terechtkomt bij de werknemer; een substantieel deel gaat op aan kosten en winsten van intermediaire bedrijven waar de huishoudelijk werkers in dienst moeten treden om van de subsidie gebruik te kunnen maken. Dergelijke subsidies zijn dus een tamelijk ineffektieve en inefficiënte manier om de positie van dienstverleners aan huis te verbeteren.

Het kabinet is dan ook van mening dat deze vormen van subsidie voor de private markt onwenselijk zijn. Omdat afschaffing van de Regeling zonder aanvullend subsidiesysteem in de praktijk geen verbetering oplevert voor de rechtspositie van huishoudelijk werkers, zal het kabinet de Regeling vooralsnog in stand houden voor de private markt voor dienstverlening aan huis. Het kabinet blijft streven naar verbetering van de rechtspositie van huishoudelijk werkers in de private markt en werkt dan ook aan de volgende aanvullende maatregelen voor de private markt:

1. Verlagen van de loonkosten aan de onderkant van de arbeidsmarkt

De markt voor persoonlijke dienstverlening bevat veel laaggeschoolde banen en vormt een belangrijk deel van de onderkant van de arbeidsmarkt. De prijs van persoonlijke dienstverlening, en daarmee de vraag naar deze diensten, wordt in belangrijke mate bepaald door de belasting- en premiedruk. Het kabinet acht het van belang dat in breed perspectief wordt bezien of de loonkosten aan de onderkant van de arbeidsmarkt, waaronder de private markt voor de persoonlijke dienstverlening, kunnen worden verlaagd om zo de werkgelegenheid te stimuleren. Het verkleinen van de wig maakt deel uit van de brief «Keuzes voor een beter belasting-

⁵ Dienstverlening aan huis is voor veel dienstverleners een aantrekkelijke bijverdiensite. Bij vraaguitval zullen zij hun arbeid lang niet altijd gaan aanbieden in andere sectoren.

stelsel» van de Staatssecretaris van Financiën van 16 september 2014. Ook aan de onderkant van het loongebouw wordt in die brief nadrukkelijk aandacht geschonken.

2. Heroverweging van het 3-dagen-criterium van de huidige Regeling

Conform het advies van de Commissie gaat het kabinet onderzoeken of het huidige dagencriterium van de Regeling dienstverlening aan huis kan worden omgezet in een urencriterium. In dit onderzoek zullen ook de uitvoeringseffecten worden betrokken. Een urencriterium sluit mogelijk beter aan bij de doelstelling van de Regeling om uitbesteding van relatief kleine klussen in en om het huis, die de particulier ook zelf zou kunnen doen, te stimuleren. Wijziging van het dagencriterium in een urencriterium betekent onvermijdelijk een verschuiving van de doelgroep van de Regeling. De gevolgen daarvan voor verschillende vormen van dienstverlening moeten zorgvuldig in kaart worden gebracht.

3. Verbeteren van de naleving binnen de Regeling

De Commissie constateert dat de bekendheid met de Regeling beperkt is. Dat geldt zowel voor de particuliere werkgevers als voor de betreffende werknemers. De Commissie adviseert om de bekendheid van de Regeling te vergroten zodat particuliere werkgevers weten welke plichten ze hebben. De Regeling is ingesteld zodat de werkgeverslasten redelijkerwijs door particulieren gedragen kunnen worden. Het kabinet verwacht dan ook dat een groot deel van de particulieren bereid is hun verantwoordelijkheden als werkgever te nemen, mits ze weten wat die verantwoordelijkheden zijn. Voorlichting over de eisen die de Regeling stelt aan particuliere werkgevers – bijvoorbeeld zes weken loondoorbetaling bij ziekte – kan helpen om de rechtspositie van dienstverleners aan huis in de praktijk te verbeteren. Het kabinet ontwerpt daarom een voorlichtingscampagne om werkgevers te wijzen op hun plichten. Dat zal beginnen bij een heldere beschrijving van de regels op relevante overheidswebsites (zoals www.overheid.nl) en het ontwikkelen van modelcontracten, die eenvoudig via deze websites kunnen worden gedownload. Vervolgens zullen burgers actief worden benaderd via diverse media.

4. Dienstverleners wijzen op hun rechten

De voorlichtingscampagne zal niet alleen aan particuliere werkgevers, maar ook aan dienstverleners worden gericht zodat zij weten wat hun rechten zijn. Onder de Regeling hebben dienstverleners recht op minimumloon, vakantiegeld en vakantieverlof, net zoals reguliere werknemers. Ook hebben zij het recht om vrijwillig een verzekering tegen werkloosheid en arbeidsongeschiktheid af te sluiten bij het UWV. Momenteel maakt slechts een klein deel van de dienstverleners daarvan gebruik. Vergroting van de bekendheid kan helpen de verzekeringsgraad te verhogen van diegenen die behoefte hebben aan meer financiële zekerheid. Vooral voor dienstverleners voor wie de inkomsten uit dienstverlening meer zijn dan een bijverdienste kan dat van belang zijn.

Standpunt ten aanzien van Verdrag nr. 189

Op 16 juni 2011 heeft de Internationale Arbeidsconferentie te Genève het Verdrag inzake fatsoenlijk werk voor huishoudelijk personeel (Trb. 2012, 193) aangenomen. Dit verdrag (Verdrag nr. 189) kent aan huishoudelijk personeel dezelfde arbeidsrechten toe als aan reguliere werknemers. Overwegingen van de conferentie om te komen tot dit verdrag specifiek voor huishoudelijk personeel waren dat huishoudelijk personeel wereldwijd een substantieel deel van de beroepsbevolking uitmaakt,

vooral in opkomende economieën, en dat het vaak vrouwen en meisjes betreft uit achtergestelde groepen, zoals migranten, die bijzonder kwetsbaar zijn voor misbruik en discriminatie. Verdrag nr. 189 is op 5 september 2013 in werking getreden en tot op heden door 14 landen bekrachtigd.⁶

Het kabinet onderschrijft de doelstelling van het verdrag om de positie van bijzonder kwetsbare huishoudelijk werkers wereldwijd te verbeteren. Verdrag nr. 189 zendt een helder signaal uit dat misbruik en uitbuiting van huishoudelijk werkers bestreden moet worden. Om die reden heeft Nederland in 2011 voor aanneming van dit verdrag gestemd. Aangezien de Regeling DAH niet in overeenstemming is met Verdrag nr. 189, is bekrachtiging van dit verdrag niet mogelijk. Het kabinet wil wel de rechtspositie van huishoudelijk personeel verbeteren door het oneigenlijk gebruik van alfa-hulp te voorkomen. Bovendien zet het kabinet in op vergroting van de bewustwording over de werknemersrechten en werkgeversplichten die gelden onder de Regeling, ook in de private markt, en zal het onderzoeken of het dagencriterium kan worden omgezet in een urencriterium. Hierdoor kan in praktijk de rechtspositie van zowel publiek als privaat gefinancierde dienstverleners aan huis verbeteren.

Consultatie sociale partners

De centrale werkgevers- en werknemersorganisaties hebben laten weten dat zij van oordeel zijn dat ten aanzien van ILO verdragen ratificatie door de Nederlandse overheid uitgangspunt dient te zijn. Dit geldt temeer indien de Nederlandse regering voor aanneming van een verdrag heeft gestemd. Als er redenen zijn om een verdrag niet van toepassing te achten voor de Nederlandse situatie dan zou dat ofwel duidelijk moeten blijken uit de (werkingssfeer van) de conventie zelf ofwel uit het stemgedrag in de ILO.

Sociale partners zijn gezamenlijk van mening dat een goed functionerende markt voor persoonlijke dienstverlening van belang is. Zij stellen vast dat het advies van de Commissie Kalsbeek op dat gebied niet een helder antwoord biedt op de vraagstukken die daarmee gemoeid zijn. Zij blijven echter gezamenlijk overleg voeren over dit vraagstuk waarin naast een goed functionerende markt de (rechts)positie van de mensen die daarin werkzaam zijn een belangrijk pijler vormt.

Sociale partners zijn positief gestemd over het voornemen van het kabinet om het oneigenlijk gebruik van alfa-hulp terug te dringen. Onder verwijzing naar de recent afgesloten cao VVT, merken zij op dat er al enige tijd sprake is van een tariefdaling waardoor de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden voor werknemers in de hulp bij het huishouden onder druk staan. Met de introductie van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) wordt deze druk door het kabinet vermindert.

De vakbeweging is van mening dat het laten voortbestaan van een goedkopere variant (de alfa-hulp) naast de normale variant van de huishoudelijke hulp/verzorger die onder de cao valt ertoe zal leiden er in tijden van bezuinigingen, het tegengaan van oneigenlijk gebruik en de positieve impuls van de HHT ten spijt, vaker gekozen zal worden voor de alfa-hulp. Hoewel de vakbeweging weliswaar de aanpak van alfa-hulp ondersteunt, had zij gelet op het voorgaande voorkeur voor een algeheel verbod.

⁶ zie: <https://verdragenbank.overheid.nl/nl/Treaty/Details/012792>.

Het kabinet meent met de in deze brief geschetste aanpak een evenwichtige beleidslijn te kiezen, waarbij het kabinet zich primair richt op het voorkomen van oneigenlijke alfahulpconstructies. Het kabinet zal daarom op korte termijn bezien hoe de wet- en regelgeving aangepast kan worden om ervoor te zorgen dat de Regeling alleen wordt gebruikt waar hij voor bedoeld is: namelijk voor particulieren, waaronder cliënten en pgb-houders. Daarnaast zullen oneigenlijke alfahulpconstructies worden bestreden via een verdere aanscherping van de handhaving. Hierin wordt een actieve rol verwacht van werkgevers en werknemers. Daarnaast wordt ook bezien welke rol de Inspectie SZW en de Belastingdienst hierin kunnen hebben. Ook het Interventieteam Hervorming langdurige zorg wordt gevraagd alert te zijn op signalen van grootschalig gebruik van de alfahulpconstructie bij gemeenten en daar actief in te bemiddelen. Het kabinet is daarover in gesprek met de VNG en andere betrokken partijen.

Koninkrijkspositie

Elk land binnen het Koninkrijk beslist zelfstandig over de bekrachtiging van ILO-verdragen conform hun eigen nationale procedures en tijdspad. Over dit verdrag dienen de landen nog een besluit te nemen.